

Aan de hand van praktijkvoorbeelden schrijven drie dierenartsen over ziekten in de melkveehouderij. Toon Meesters, werkzaam bij Vee & Arts Veterinaire Diensten uit Roosendaal, Hans Van Loo, verbonden aan de Universiteit Gent (en dierenarts te Merelbeke), en Annemiek Veenkamp van Dierenartspraktijk Flevoland wisselen elkaar af bij een beschrijving van ziekte tot behandeling.

Anaerobe infectie na een injectie

naam aandoening
anaerobe infectie

verschijnselen
knisperende zwelling, shock, vaak sterfte

oorzaak
wondinfectie in zuurstofarm milieu

behandeling
wond spoelen met zuurstofwater, antibiotica, pijnstilling

Een veehouder belde me op met de melding dat een van zijn melkkoeien ernstig ziek was. Bij aankomst op het bedrijf bleek het te gaan om een koe die ik drie dagen eerder had onderzocht tijdens mijn maandelijkse bedrijfsbezoek. De veehouder vertelde me toen dat deze koe niet tochtig werd, maar ik kon me herinneren dat ik met de echo een geel lichaam op een van de eierstokken had gezien. Ik adviseerde de veehouder om de koe tochtig te spuiten met prostaglandines. Op dit bedrijf doet de veehouder de injecties met vruchtbaarheidshormonen altijd zelf, direct na mijn bedrijfsbezoek. Nu, drie dagen later, bleek de koe dus ernstig ziek te zijn. Ze lag neer, was erg suf en vertoonde een iets lagere lichaamstemperatuur. De hartslag was duidelijk verhoogd en de koe was in shock. Ter hoogte van de linkerbil voelde ik een uitgebreide knisperende zwelling. Het knisperen wijst op de onderhuidse aanwezigheid van gas. De veehouder vertelde me dat hij de koe na mijn laatste bezoek had ingespoten met prostaglandines. Dat was gebeurd precies op de plaats waar nu de zwelling zat. Dit duidde erop dat het een wondinfectie moest zijn. Vermoedelijk waren er anaerobe gasproducerende kiemen via de injectie in de spieren terechtgekomen. Nadat ik de koe een infuus had gegeven, nam ik een staaltje van het wondvocht voor verder onderzoek. Vervolgens maakte ik enkele insnedes in de bil om de geïnfecteerde

weefsels te spoelen met zuurstofwater, waarna de koe nog behandeld werd met antibiotica en een stevige pijnstillers. De dag erna bleek het dier er nog slechter aan toe te zijn. In samenspraak met de veehouder besloot ik om de koe te euthanaseren. Enkele dagen later kregen we vanuit het labo het verdict: de koe had een infectie met *Clostridium septicum* opgelopen. Deze gasproducerende bacterie, die heel snel groeit onder zuurstofarme omstandigheden, komt frequent in de omgeving en op de huid van gezonde dieren voor. Om te voorkomen dat deze kiem via een insputing in de wond terechtkomt, wordt aangeraden om de injectieplaats vooraf te scheren, te wassen en te ontsmetten. Echter, uit praktische en economische overwegingen en omdat een dergelijke infectie zelden voorkomt, wordt dit bij landbouwhuisdieren zelden of nooit toegepast. Het is wel bekend dat prostaglandines een lokale samentrekking van de bloedvaatjes kunnen veroorzaken, waardoor er een meer zuurstofarm milieu kan ontstaan. Dit zuurstofarme milieu zal in dit geval de ideale omstandigheden voor snelle groei van *Clostridium septicum* gecreëerd hebben, waardoor deze koe het jammer genoeg niet gehaald heeft. Als advies wees ik de veehouder erop nooit te injecteren op plaatsen die zichtbaar bevuild zijn, en steeds een propere naald te gebruiken.